

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Херсонський державний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

15 листопада 2024 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 листопада 2024 р., Мукачєво / Ред.кол.: Фенцик О.М. (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2024. –355 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2024 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Фенцик Оксана Миколаївна – в.о.зав.кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, кандидат педагогічних наук, доцент, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Дудаш О.С. – доктор філософії з педагогічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

<i>Віолетта Бобела, Оксана Фенцик</i> ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	234
<i>Ганна Гангур, Ольга Хома</i> РОЛЬ СЛОВА У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	236
<i>Марина Грабовницька, Любов Фенчак</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НУШ	239
<i>Марія Кузьма-Качур, Вероніка Боднар</i> ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС ЗДОБУВАЧА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА	243
<i>Марія Кузьма-Качур, Іванна Данко</i> ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	246
<i>Марія Кузьма-Качур, Тетяна Жупанин</i> СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	248
<i>Марія Кузьма-Качур, Валерія Клювак</i> МОДЕЛЮВАННЯ В СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	250
<i>Євгенія Микуланинець, Маріанна Горват</i> РОЛЬ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ У ФОРМУВАННІ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	252
<i>Марія Могіш, Маріанна Горват</i> ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАОСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	256
<i>Тетяна Мочан, Ганна Губаль</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У ПЕДАГОГІЦІ ПАРТНЕРСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЇ ТА СПІВПРАЦІ	259
<i>Ганна Товканець, Юлія Сідор</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	262
<i>Марія Фельбаба</i> ПОЗАКЛАСНА ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ НАПОЛЕГЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	265
РОЗДІЛ 7 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	270
<i>Христина Белей, Олена Мішкулинець</i> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	270

передумови для формування креативного мислення здобувачів початкової освіти.

Список використаних джерел:

1. Гнатюк О.В. Розвиток творчого мислення здобувачів початкової освіти в умовах Нової української школи. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732460/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>
2. Нова українська школа. URL: <https://nus.org.ua/>

Марія Кузьма-Качур

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

Валерія Клювак

спеціальність 013 Початкова освіта,
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

МОДЕЛЮВАННЯ В СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

З логічної та методологічної точки зору моделювання є вирішенням трискладеної задачі. Спочатку на моделі відтворюються певні властивості системи об'єктів, отримані в процесі її попереднього вивчення. Потім модель всебічно розглядається як сукупність відтворюваних ознак вихідної системи, що призводить до придбання нових знань про ці властивості, а часто і про систему в цілому. І, нарешті, знання, отримані з моделі, переносяться на оригінал, збагачуючи, поглиблюючи і розширюючи знання вихідної системи. Ці нові знання, збагачені вивченням моделі, можуть бути використані на практиці.

Метод моделювання можна вважати найбільш важливим і поширеним в навчанні початкової школи. Цей метод розвиває у дітей вміння використовувати ідеї в новому, незнайомому середовищі, а також візуалізувати невидимі якості, зв'язки і відносини предметів, які є найбільш важливими для усвідомлення сутності явищ дійсності, яка їх оточує. В основі методу моделювання лежить принцип підміни: один предмет заміщує інший; реальну річ також можна замінити її зображенням, будь-якими відносними символами. Поступово учні зможуть усвідомити можливості заміщення ознак, зв'язків між реальними

об'єктами, їх моделями, бути залученими до спільного моделювання з учителем і потім розвивати своє автономне моделювання.

У сучасному тлумачному словнику української мови так трактується сутність означених категорій: «модель» – 1) зразок, що відтворює, імітує будову і дію певного об'єкта; 2) уявний чи умовний (зображення, опис, схема і т. ін.) образ якогось об'єкта, процесу чи явища, що використовується як його представник» [1].

Водночас, слід наголосити, що моделювання – процес створення здобувачами освіти під керівництвом вчителя образу досліджуваного об'єкта, що фіксує найістотніші його ознаки. Тобто, модель – це спрощений реальний об'єкт (оригінал), оскільки в ній абстрагуються тільки істотні ознаки.

Метод моделювання відіграє велике значення в освітньому процесі. Його можна розглядати як:

- зміст, який здобувачі освіти мають засвоїти;
- навчальна дія, засіб без якого неможливе повноцінне навчання [2].

У першому випадку модель виконує демонстраційну функцію, яка сприяє кращому усвідомленню уже готових знань та ілюстрацією існуючої теорії. У другому – використовується для досліджень створеного об'єкта, для нових відкриттів, як наслідок – отримання нової, раніше невідомої інформації. Саме під час такої діяльності моделювання реалізує дослідницьку функцію.

Різноманітність природних явищ, які оточують школярів, краще сприймаються і пізнаються в процесі дослідження. Прихований і загадковий спосіб життя неприборканих тварин, мінливість організмів, що розвиваються, циклічність сезонних змін природи, незліченна взаємозалежність всередині прихованих від сприйняття природних угруповань – все це ускладнює пізнання учнями природних явищ, оскільки розумове мислення ще нестійке. У таких випадках виникає необхідність моделювання деяких явищ, об'єктів природи та їх якостей. Особливе значення мають діючі моделі, які показують вид діяльності об'єкта, структуру та його взаємозв'язки з навколишнім середовищем.

Таким чином, моделювання в структурі освітньої діяльності початкової школи служить не тільки методом вивчення природних явищ і процесів, а й засобом пізнання їх закономірностей. Моделювання допомагає учням краще сприймати і запам'ятовувати інформацію, розвиває у них здатність до аналізу і синтезу знань, що є важливими навичками для їхнього навчання та майбутнього розвитку.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с., с.683
2. Гільберг Т., Тарнавська С., Хитра З., Павич Н. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 – 2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2019. 256с., с.110.

Євгенія Микуланинець

спеціальність 013 Початкова освіта
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти,
Мукачівський державний університет, Україна

Маріанна Горват

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, Україна

РОЛЬ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ У ФОРМУВАННІ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Домашні завдання є невід'ємною складовою навчального процесу в початковій школі. Їхня мета не обмежується лише закріпленням знань, отриманих на уроці. Домашні завдання виконують багатогранну функцію, спрямовану на розвиток самостійності, творчих здібностей та відповідальності учнів. У сучасних умовах реформи освіти, закладеної Концепцією «Нова українська школа» (НУШ), домашні завдання набувають особливої значущості. Вони сприяють розвитку ключових компетентностей молодших школярів, формують уміння навчатися самостійно та створюють основу для формування гармонійної особистості [3].

Домашні завдання відіграють роль містка між уроками та самостійною діяльністю учнів. Згідно із Законом України «Про освіту», виконання домашніх

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>